

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONI QENDROR I ZGJEDHJEVE

KOMISIONI I ANKIMIMEVE DHE
I SANKSIONEVE

Data: 03.04.2021

Nr: 19

VENDIM

PËR SHQYRTIMIN E KËRKESAVE ANKIMORE NR. 08 TË PARTISË SOCIALISTE TË SHQIPËRISË, NR. 09 TË PARTISË BINDJA DEMOKRATIKE DHE NR. 10 TË KOALICIONIT PARTIA DEMOKRATIKE-ALEANCA PËR NDRYSHIM (PD-AN) NDAJ VENDIMIT TË KOMISIONERIT SHTETËROR TË ZGJEDHJEVE NR. 198, DATË 01.04.2021

Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve në mbledhjen e datës 03.04.2021, me pjesëmarrjen e:

Koli BELE	-	Kryesues
Elvis ÇEFA	-	Anëtar
Elvin LAKO	-	Anëtar
Ilirjan RUSMALI	-	Anëtar
Ledio BRAHO	-	Anëtar

Shqyrtoi çështjen me:

Ankues 1:	Partia Socialiste e Shqipërisë
Ankues 2:	Partia Bindja Demokratike
Ankues 3:	Koalicioni “Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim” (PD-AN)

OBJEKT: Për shqyrtimin e kërkesave ankimore nr. 08 datë 01.04.2021, të Partisë Socialiste të Shqipërisë, nr. 09, datë 01.04.2021 të Partisë Bindja Demokratike dhe nr. 10, datë 02.04.2021 të koalicionit Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim (PD-AN) me objekt të përbashkët “Ndryshimin e vendimit të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve nr. 198, datë 01.04.2021 ‘Për miratimin e përmbajtjes së fletëve të votimit për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 Prill 2021’.”

BAZË LIGJORE: Nenet 21, pika 1, shkronja “b”; 66; 98; 123/1; 124; 132 të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar; nenet 19; 21; 30; 31 të Vendimit nr. 03, datë 06.11.2020 të Komisionit Rregullator “Për miratimin e rregullores “Për mënyrën e

funksionimit dhe zhvillimit të seancave të Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve”.

Rrethanat e çështjes:

1. Presidenti i Republikës, në mbështetje të neneve 65, pikat 1 dhe 2, 92 shkronja “gj”, e 93 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe të neneve 8, 9, pikat 1 dhe 4, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë” të ndryshuar, me Dekretin nr. 11700, datë 06.09.2020, ka caktuar datën 25 Prill 2021 për zhvillimin e zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë.
2. Në përfundim të afatit për regjistrimin e listave shumëmemërore në KQZ, janë regjistruar gjithsej dy koalicione zgjedhore, koalicioni me shkronja nistore (PD-AN) dhe koalicioni me shkronja nistore (ABEOK), 10 (dhjetë) parti politike, dhe 5 kandidatë të propozuar nga zgjedhësit.
3. Pas përfundimit të procesit të regjistrimit të listave shumëmemërore, në mbështetje të nenit 98, pika 5, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve organizoi hedhjen e shortit për detyrimet që rrjedhin nga ky nen. Me vendimin nr. 168, datë 18.03.2021, Komisioneri miratoi rezultatin e shortit duke përcaktuar numrin rendor që do të ketë çdo subjekt zgjedhor në fletën e votimit.
4. Renditja në fletën e votimit për kandidatët për deputet në 12 zonat zgjedhore do të bëhet sipas numrit rendor të dalë nga rezultati i shortit për partitë politike të cilat kanë depozituar lista shumëmemërore sipas materialeve bashkëlidhur këtij vendimi.
5. Në datën 31.3.2021, Komisioneri vuri në lëvizje Komisionin Rregullator duke i propozuar shqyrtimin dhe miratimin e projektvendimit “Për miratimin e përmbajtjes së fletëve të votimit për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021”. Komisioni Rregullator në mbledhjen e tij të datës 31.3.2021, vendosi mungesën e kompetencës për shqyrtimin e këtij projektvendimit.
6. Në datë 01.04.2021 Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve me vendimin nr. 198, vendosi miratimin e fletëve të votimit për zgjedhjet për Kuvend të datës 25 prill, 2021 në formatin landscape, duke përshtatur sipas numrit të kandidatëve, madhësinë e fontit dhe stilizimet e logove për çdo qark.
7. Kundër vendimit të Komisionerit nr. 198, datë 01.04.2021 ka bërë ankim subjekti zgjedhor Partia Socialiste e Shqipërisë, duke parashtruar se përmbajtja dhe konfigurimi i fletës së votimit i miratuar nga KSHZ konstatohet me një numër të lartë të emrave të kandidatëve dhe rrjedhimisht sjell një vështirësi substanciale në procesin e përzgjedhjes së kandidatit apo subjektit të preferuar. Votuesi do e ketë të vështirë orientimin në fletë në mënyrë që shënimi në fletën e votimit të korrespondojë me kandidatin që ai dëshiron që të jetë përfaqësuesi i tij në Kuvend. Ankuesi pretendon se varianti i miratuar i fletës së votimit krijon një gjendje

pabarazie të votuesve në zonat zgjedhore apo qarqe të ndryshme. Varianti i fletës së votimit të miratuar vjen në kundërshtim me vendimin nr. 168, datë 18.03.2021 “Për miratimin e rezultatit të shortit për përcaktimin e renditjes së subjekteve zgjedhore në fletën e votimit për zgjedhjet për Kuvend të datës 25 Prill 2021” të KSHZ-së, i cili ka marrë formë të prerë pa u ankimuar nga asnjë palë e interesuar. Për subjektin ankues, varianti i fletës me numra është varianti më i përshtatshëm sepse duke marrë në konsideratë situatën aktuale, është më e qartë dhe e thjeshtë për votuesin kur të paraqitet në dhomën e fshehtë. Fleta e votimit me numra është në përputhje me vendimin nr. 168, datë 18.03.2021 të KSHZ-së, pasi emrat e subjekteve zgjedhore janë të konfiguruar në përputhje me konfigurimin e tyre në këtë vendim. Për pasojë, sipas PS, vendimi nr. 198, datë 01.04.2021 i KSHZ-së duhet të ndryshohet dhe të miratohet fleta e votimit për 12 qarqet e Republikës së Shqipërisë sipas variantit të paraqitur nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve (KQZ), ku në përmbajtje të saj, kandidatët të identifikohen me numra.

8. Kundër vendimit të Komisionerit nr. 198, datë 01.04.2021 ka bërë ankim subjekti zgjedhor Partia Bindja Demokratike, duke parashtruar se pasqyrohet në faqen zyrtare të KQZ-së fleta e votimit ku si sigël e Partisë Bindja Demokratike ishte një sigël që nuk ka lidhje me siglën tonë të ristilizuar, dhe që nuk është dërguar nga subjekti ankues. Për këtë arsye, subjekti ankues Partia Bindja Demokratike kërkon pasqyrimin e siglës që është paraqitur nga vetë subjekti në përgjigje të shkresës nr. 3010 prot. të KSHZ-së.
9. Kundër vendimit të Komisionerit nr. 198, datë 01.04.2021 ka bërë ankim koalicioni “Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim” (PD-AN), duke parashtruar se versioni i fletës së votimit i miratuar nga KSHZ-ja vjen në kundërshtim me kriterin e qartësisë që parashikon neni 98, pika 4 e Kodit Zgjedhor. Versioni i propozuar nga KSHZ në mbledhjen e datës 31.03.2021, drejtuar Komisionit Rregullator, me po të njëjtën përmbajtje por me orientimin “portrait” dhe jo “landscape” (si dhe u miratua) është më i qartë dhe i kuptueshëm për zgjedhësit. Gjithashtu, nga një sondazh që KQZ ka bërë në faqen e saj zyrtare për të gjitha modelet e fletëve të votimit, fleta e votimit e cila përshkruan kandidatët me emra por ne orientimin “portrait” është ajo që ka marrë mbështetjen më të madhe nga votuesit (79%). Së dyti, subjekti ankues pretendon se emblema e subjektit zgjedhor Bindja Demokratike është shumë e ngjashme dhe krijon konfuzion dhe lajthitje të votuesve me emblemen e subjektit zgjedhor koalicionit “Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim” (PD-AN). Duke konsideruar se emri i koalicionit dhe sigla përkatëse janë historike dhe figurojnë të tilla në të gjitha proceset zgjedhore pas vitit 1991, mbështetur në nenin 66 të Kodit Zgjedhor, subjekti kërkon marrjen e masave përkatëse. Për këto arsye, subjekti ankues kërkon ndryshimin e vendimit nr., 198, datë 01.04.2021 të KSHZ-së vetëm për pjesën që disponon mbi orientimin “landscape” dhe jo “portrait” të fletës së votimit, dhe mbi lejimin e përdorimit të fletës së votimit pa logon e subjektit Bindja Demokratike.
10. Ankimet iu paraqitën KAS-it, i cili caktoi nga një relator për secilin prej tyre, z. Koli Bele për kërkesën ankimore nr.8; z. Elvin Lako për kërkesën ankimore nr.9 dhe z. Ledio Braho për kërkesën ankimore nr. 10.

Në seancën përgatitore të datës 02.04.2021 KAS-i vendosi pranimin për shqyrtim të kërkesave ankimore dhe bashkimin e tyre në një çështje të vetme me relator z. Koli Bele. KAS-i caktoi seancën e shqyrtimit në datën 03.04.2021, ora 11:00.

11. KAS-i mori në shqyrtim dhe administroi:

- vendimin nr. 198, datë 01.04.2021 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve;
- procesverbalin e mbledhjes së Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve për marrjen e vendimit nr.198, datë 01.04.2021;
- versionet e fletëve të votimit të përgatitura nga administrata e KQZ-së sipas variantit me numra për 12 qarqet;
- shkresa nr. 3003 prot., datë 31.03.2021 e koalicionit “Partia Demokratike-Aleanca për Ndryshim” (PD-AN);
- shkresën nr. 3010/1, datë 01.04.2021 e Partisë Bindja Demokratike.

Në përfundim të shqyrtimit administrativ dhe të vlerësimit të provave dhe pretendimeve të palëve,

KAS-i konstatoi:

1. Komisioni Rregullator ka vendosur moskompetencën për lëndën e miratimit të përmbajtjes së fletës së votimit. Kundër këtij vendimi nuk është bërë ankim nga asnjëri prej subjekteve zgjedhore. Përkundrazi, palët kanë pranuar dhe kanë marrë pjesë aktive në procedurën vijuese që Komisioneri zhvilloi në zbatim të vendimit të Rregullatorit. KAS-i çmon se miratimi i përmbajtjes së fletës së votimit është pjesë e lëndës rregullore të zgjedhjeve, për pasojë përfshihet në kompetencën e shprehur të Rregullatorit për të miratuar “rregullat e detajuara për organizimin dhe administrimin e zgjedhjeve dhe referendumeve, detyrat e administratës zgjedhore dhe procedurat që zbatohen në zgjedhje (pika 1 e nenit 20 të KZ). KAS vlerëson se kompetenca rregullore për zgjedhjet është kompetencë ekskluzive e Rregullatorit dhe nuk mund të ushtrohet as nga Komisioneri, as nga KAS-i. Ky vlerësim mbështetet edhe në praktikën institucionale të vetë Rregullatorit, i cili mbi të njejtën bazë ligjore ka miratuar specifikimet teknike të fletës së votimit. KAS-i i qendron vlerësimit se miratimi i fletës së votimit është kompetencë rregullore, e cila duhet të ushtrohet nga Rregullatori. Nga ana tjetër, KAS-i është i detyruar të konstatojë dhe pranojë faktin se kundër vendimit nr.12, datë 31.3.2021 për shpalljen e moskompetencës nga Rregullatori nuk ka bërë ankim asnjëra nga palët. Mungesa e ankimit specifik e bën vendimin e Rregullatorit detyrues për Komisionerin, i cili nga ana e tij nuk mund të shpallte moskompetencën, sa kohë që një akt me fuqi detyruese e ngarkonte me miratimin e përmbajtjes së fletës së votimit. Mbi të njejtin arsyetim ligjor, KAS-i nuk mund të konstatojë pavlefshmërinë e vendimit të Komisionerit nr.198, datë 1.4.2021, sa kohë që

vendimi ka dalë në bazë të një akti të Rregullatorit, i cili është në fuqi. KAS-i është i detyruar të shqyrtojë dhe zgjidhë në themel ankesën.

2. Në vendimin e tij nr.6, datë 26.2.2021 Komisioni Rregullator ka miratuar specifikimet teknike të fletës së votimit. Në rrethin e specifikimeve teknike bën pjesë edhe përcaktimi i përmasave të fletës së votimit. Sipas shtojcës së vendimit të sipërcituar, përmasat e fletës së votimit për zgjedhjet e datës 25.04.2021 do të jenë: gjerësia 297mm dhe gjatësia 420mm. Ky vendim është detyruar për Komisionerin si dhe për KAS për sa i përket përmasave të fletës . Miratimi i fletës së votimit me përmasa të ndryshme nga ato të miratuara me vendimin e Rregullatorit të sipërcituar përbën shkelje, e cila në vetvete përbën shkak ligjor për shfuqizimin e vendimit të Komisionerit nr. 198, datë 01.04.2021.
3. Gjithsesi, KAS-i shqyrtoi themelin e çështjes për t'i dhënë përgjigje të gjitha pretendimeve të palëve ankuese. Nga analiza ligjore e çështjes KAS-i konstaton se Kodi Zgjedhor ka vendosur hapësirë diskreciale për KQZ-në në çështjen e formatimit të fletës së votimit. Kjo hapësirë diskreciale bëhet e nevojshme për shkak se numri i subjekteve pjesmarrëse mund të ndryshojë shumë nga një zgjedhje në tjetrën. Por Kodi, bashkë me diskrecionin, i ka caktuar KQZ-së kufij të pakapërcyeshëm dhe të palëvizshëm. Këto kufij kanë të bëjnë me:
 - fleta e votimit duhet të jetë me ngjyrë dhe formë të njëjtë për të gjitha zonat zgjedhore (neni 97, pika 1);
 - fletët e votimit duhet të jenë prej letre, me ngjyrë, trashësi ose elemente konfigurimi të tilla që të mos lejojnë leximin e votës në pjesën e pasme të saj, si dhe të përmbajnë elemente sigurie (neni 98, pika 1);
 - emrat e subjekteve zgjedhore duhet të vendosen në fletën e votimit, sipas rendit të përcaktuar në mënyrë të rastësishme nga shorti. Përbri emrit të partisë duhet të vendoset sigla, shkronja nistore dhe emri i kryetarit të partisë (neni 98, pika 3);
 - çdo subjekti që renditet në fletën e votimit duhet t'i korrespondojë hapësira përkatëse për shënimin e votës nga zgjedhësi (neni 98, pika 3).
 - fleta e votimit për zgjedhjet për Kuvendin duhet të përmbajë hapësirën e posaçme për ushtrimin e votimit parapëlqyes për kandidatët e subjektit zgjedhor (neni 98, pika 4).
4. E drejta e KQZ-së për të kompozuar informacionin e fletës së votimit, sidomos për sa i përket mënyrës së votimit parapëlqyes duhet të respektojë kushtet:
 - informacioni i përcjellë nga fleta e votimit të mos jetë tejet i ngarkuar;
 - konfigurimi i fletës të jetë i qartë e i kuptueshëm për zgjedhësin dhe

- zgjedhësi ta ketë të lehtë orientimin për votimin e subjektit zgjedhor dhe të kandidatit të parapëlqyer (neni 98, pika 4).

Formulimi i pikës 4 të nenit 98 të Kodit Zgjedhor, të ndryshuar, nënkupton se KQZ-ja ka të drejtën ligjore të zgjedhë sasinë e informacionit për votimin parapëlqyes që do të përfshijë në fletën e votimit, në varësi nga nevoja për ta mbajtur fletën e votimit të thjeshtë, me konfigurim të qartë e të kuptueshëm dhe me orientim të lehtë. Nëse informacioni për votimin parapëlqyes është i ngarkuar, atëherë KQZ-ja është e detyruar të thjeshtojë informacionin, deri në minimumin e mundshëm për votim. Fleta e votimit, me emrat e kandidatëve të listës, me numrin rendor përbri dhe me hapësirën për votën parapëlqyese përbën maksimumin e mundshëm të informacionit që mund të përfshihet në fletën e votimit për kandidatët. Thjeshtimi, dhe lehtësimi nënkuptojnë zgjidhje që janë më pak se kaq. Lehtësimi do të thotë heqja e emrave të kandidatëve nga fleta e votimit (e pjesshme ose e plotë). Thjeshtimi do të thotë unifikimi i hapësirës për votim me hapësirën e numrit rendor, e ndjekur nga disa alternativa për mënyrën e votimit.

5. Sa i përket kompozimit të fletës së votimit, interesi i zgjedhësve është interes madhor në raport me interesin e subjekteve zgjedhore dhe të kandidatëve të tyre. Fleta e votimit nuk është në shërbim të subjekteve dhe kandidatëve, por është në shërbim të drejtpërdrejtë të zgjedhësve. Për më tepër, kompozimi i saj ka ndikim të drejtpërdrejtë tek lehtësimi i procedurave të votimit e të numërimit të votave, tek ruajtja e fshehtësisë së votimit, si dhe tek ulja e rasteve të pavlefshmërisë apo të votimit të gabuar. Interesat e subjekteve dhe të kandidatëve të tyre nuk janë domosdoshmërisht në harmoni me interesin e votuesve në këtë pikë. Preferencat e tyre mund të shkojnë drejt pozicionimit të subjektit në fillim apo në fund të fletës së votimit, për të përfituar nga lehtësia në votim, mund të jenë për një fletë votimi me përmasa të mëdha, e cila mundëson “leximin” e votës nëpërmjet pozicionimit dhe lëvizjeve trupore që bën votuesi kur voton në fillim të një flete të madhe, apo kur voton në fund të saj, mund të jenë për zgjatjen në kohë të procesit të votimit, me qëllim që procesi të zvarritet dhe eventualisht një pjesë e votuesve të mbeten pa votuar, sikurse mund të jenë për vështirësimin e votimit, me qëllim që pavlefshmëria në votim të jetë e lartë. Asnjë nga këto preferenca, në rastin konkret nuk nënkupton se subjekti është i motivuar nga keqdashja apo keqbesimi, por KQZ-ja duhet të kujdeset apriori që vendimarrja e saj të mos lehtësojë apo favorizojë keqdashjen ose keqbesimin. Për këtë arsye, KQZ-ja nuk mund të vendosë si objektiv konsensusin publik apo midis subjekteve zgjedhore kur komponon fletën e votimit, por duhet të kujdeset që të plotësojë pa kompromis nevojat e votuesve për fletë votimi të thjeshtë, të qartë, të kuptueshme dhe të lehtë në orientim.

6. Praktikrat e vendeve të tjera që përdorin mënyra të ngjashme votimi kanë shkuar drejt respektimit të nevojave të zgjedhësve dhe jo të kërkesave të subjekteve. Në Itali, fleta e votimit përmban si informacion vetëm emrat e udhëheqësve të listës (dy, tre apo katër), por jo listën e plotë të kandidatëve. Në Kosovë votimi parapëlqyes bëhet mbi numra, informacioni korrespondues për kandidatët jepet me bollëk brenda mjediseve të qendrës së votimit, por jo në fletën e votimit. Emrat e kandidatëve të listës janë pjesë e fletës

së votimit vetëm në praktikën e votimit në Greqi, por modeli grek është i papajtueshëm ligjërisht me modelin tonë të votimit.

7. Përfshirja e njëqind përqind të informacionit për kandidatët në fletën e votimit, sikurse është bërë nga Komisioneri me vendimin nr.198, datë 1.4.2021, ka rritur përmasën e fletës së votimit. Përveç argumentit ligjor të trajtuar më sipër, ky fakt përbën shqetësim real për procesin e votimit, sepse përmasa e ekstremisht e madhe e fletës së votimit vështirëson përdorimin e saj përgjatë procesit të votimit, rrezikon tejmbushjen e kutive për shkak të madhësisë së fletës, kompromenton fshehtësinë e votimit, ngarkon administrimin përgjatë numërimit të votave, si dhe rrit potencialin manipulativ në numërim, vecanërisht për votët parapëlqyese të kandidatit. Përpos këtyre rreziqeve evidente, modeli i miratuar me këto përmasa rrit në mënyrë të pajustificueshme koston e prodhimit të tyre. Komisioneri duhet të kishte analizuar, eksperimentuar dhe zgjidhur pozitivisht eliminimin e këtyre rreziqeve të procesit, përpara se të miratonte këtë fletë votimi.

8. Zgjidhja e dhënë për zvogëlimin e madhësisë së fontit, me qëllim që të sistemohen brenda fletës së votimit emrat e të gjithë kandidatëve që garojnë në zonën zgjedhore shkon dy herë në dëm të zgjedhësve, një herë për shkak të zvogëlimit të gërmës, të dytën për shkak të tejmbushjes me informacion.

9. Kodi zgjedhor kërkon në mënyrë taksative që fletët e votimit të kenë të njejtën ngjyrë dhe të njejtën formë në të gjitha zonat zgjedhore. Por Kodi nuk kërkon që fletët e votimit të kenë të njejtën përmasë dhe të njejtën përmbajtje në të gjitha zonat. Komisioneri mund të kishte marrë në konsideratë këtë hapësirë ligjore dhe t'i kishte rekomanduar Rregullatorit që të adoptonte zgjidhje alternative nga një zonë në tjetrën, për të pajtuar kërkesat e subjekteve me nevojën për të mbajtur fletën e votimit të thjeshtë, të qartë, të kuptueshme dhe të lehtë në orientim. Një gjë e tillë mund të realizohej p.sh. me fletën e votimit në Kukës, ku garojnë 12 subjekte dhe 36 kandidatë, e cila krijon mundësi krejtësisht të tjera krahasuar me fletën e votimit në Tiranë, ku garojnë 13 subjekte dhe 433 kandidatë.

10. Përtej arsytimit parimor, KAS-i këqyri modelet e fletës së votimit që u ishin prezantuar Rregullatorit dhe Komisionerit dhe çmon se, midis tyre, kërkesat ligjore i plotëson më mirë fleta e votimit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

11. Lidhur me kërkesën ankimore të subjektit Bindja Demokratike (BD) dhe kërkesën me të njejtin objekt të koalicionit Partia Demokratike - Aleanca për Ndryshim (PD-AN), KAS-i konstaton se arsytimi i Komisionerit se subjekti BD duhet të ndryshojë logon me të cilën paraqitet në fletën e votimit, nuk gjen mbështetje në ligj. Në shqyrtimin e kontestimeve të kësaj natyre, Komisioneri duhet të merrte në konsideratë, të gjykonte dhe të vendoste:

- nëse logot janë të ngjashme në atë masë që mund të shkaktojnë konfuzion tek zgjedhësi;
- cili nga subjektet ka të drejtën të ruajë logon dhe cilit duhet t'i kërkohet të depozitojë një logo të re.

Komisioneri nuk e ka tagrin që të caktojë ai një logo të re për subjektin, kundër vullnetit të këtij të fundit, sidomos nuk ka të drejtë që të kushtëzojë vendimarrjen e tij me miratimin nga njëri apo tjetri subjekt. Neni 66 i Kodit Zgjedhor përcakton se për të caktuar precedencën në përzgjedhjen e logos KQZ-ja merr në konsideratë “datën e themelimit ligjor të partive ose datën e regjistrimit të parë të koalicionit në KQZ. Për të përcaktuar datën e parë të regjistrimit të koalicioneve, KQZ-ja i referohet edhe zgjedhjeve të mëparshme”. Subjekti zgjedhor BD ka datë të themelimit ligjor datën 25.4.2019, në të cilën Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë e ka regjistruar si person juridik. Koalicioni zgjedhor PD-AN është regjistruar në zgjedhje për herë të parë më datë 2.3.2021, me vendimin e Komisionerit nr.107, si bashkim i 13 partive politike. KAS-i konstaton se data më e hershme e themelimit e subjektit BD, në kuptim të regjistrimit si subjekt zgjedhor garues në këto zgjedhje, i jep atij precedencën sipas nenit 66 të Kodit.

Pavarësisht nga kjo, KAS-i çmon se këqyrja e fletës së votimit, në të gjitha modelet e përgatitura nga administrata e KQZ-së, përfshirë të dhënat për emërtimin dhe siglën e subjektit, emrin e kryetarit të partisë, logon dhe pozicionimin e subjekteve larg njëri tjetrit në fletën e votimit çon në përfundimin se nuk ka shkaqe ligjore dhe faktike për të hamendësuar konfondimin e zgjedhësve për shkak të logove të subjekteve BD dhe PD-AN.

12. Vlen të theksohet se subjekti ankues BD, me kërkesë të Komisionerit ka pranuar të ndryshojë logon e parë të depozituar fillimisht për këtë proces zgjedhor, duke ristilizuar logon me qëllim përfshirjen elementeve që e bëjnë të dallueshme atë. Konkretisht, nga pikëpamja vizuale dhe fonetike, në variantin e ristilizuar kemi pasqyrimin e emrit (Bindja Demokratike) e cila dallon nga logo e parë e depozituar që kishte vetëm shkronjat nistore të inkuadruara në simbolin/logo. Po ashtu edhe nga pikëpamja konceptuale, tek logo e ristilizuar kemi ndryshime (psh: ngjyra më e çelur) që e bëjnë akoma më të theksuar dallimin me logon e subjektit PD-AN. Pretendimi i ankuesit PD-AN, se në mospranim të logos se vendosur (ndryshuar) nga Komisioneri, në alternativë, logo e subjektit DB duhet të hiqet nga fleta, duke garuar vetëm me emër, është i papabuar në nenin 66 të Kodit Zgjedhor si dhe parimet e përgjithshme kushtetuese e ligjore që garantojnë barazinë e palëve në procesin zgjedhor, duke përfshirë të drejtën të identifikohen më një logo të zgjedhur prej tyre.

13. Po ashtu pretendimet e subjektit zgjedhor PD-AN, lidhur me ndryshimin e vendimit të Komisionerit, duke miratuar një fletë të njëjtë në përmbajtje në orientimin portrait dhe jo landscape, për sa arsyetohet me sipër, nuk gjejnë mbështetje në ligj dhe prova dhe si të tilla nuk mund të pranohen nga KAS.

PËR KËTO ARSYE:

Për të gjitha arsyet e shtjelluara më sipër dhe mbështetur në nenet 21, pika 1 shkronja 'b', të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, "Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, dhe mbështetur në shkronjën 'b' të pikës 1 të nenit 30 të vendimit nr. 03, datë 06.11.2020 të Komisionit Rregullator, në emër të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, me shumicë votash, KAS-i,

V E N D O S I:

1. Ndryshimin e vendimit nr.198, datë 01.04.2021 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve "Për miratimin e përmbajtjes së fletëve të votimit për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021";
2. Pranimin e kërkesës ankimore nr. 08, datë 01.04.2021 të paraqitur nga Partia Socialiste e Shqipërisë;
3. Miratimin e fletës së votimit sipas modelit bashkëlidhur këtij vendimi;
4. Pranimin e kërkesës ankimore nr. 09, datë 01.04.2021 të paraqitur nga Partia Bindja Demokratike, duke vendosur në përmbajtje të fletës së votimit logon e ristilizuar të depozituar nga ky subjekt;
5. Rrëzimin e kërkesës ankimore nr. 10, datë 02.04.2021 të paraqitur nga Koalicioni Partia Demokratike - Aleanca për Ndryshim;
6. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.
7. Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Kolegjin Zgjedhor pranë Gjykatës së Apelit, Tiranë brenda 5 ditëve nga shpallja e tij.

Koli BELE	-	Kryesues
Elvin LAKO	-	Anëtar
Elvis ÇEFA	-	Anëtar (Kundër)
Ilirjan RUSMALI	-	Anëtar
Ledio BRAHO	-	Anëtar (Kundër)

MENDIM PAKICE

1. Në shqyrtimin e kërkesave ankimore nr. 8, 9 dhe 10, respektivisht subjekteve zgjedhore Partia Socialiste e Shqipërisë, Partia Bindja Demokratike dhe Koalicioni Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim me objekt të përbashkët “*Ndryshimin e vendimit të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve nr. 198, datë 01.04.2021 “Për miratimin e përmbajtjes së fletëve të votimit për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 Prill 2021”*” (në vijim vendimi nr. 198, datë 01.04.2021), të paraqitura në KQZ në datat 01.04.2021 (kërkesat ankimore nr. 8 dhe 9) dhe 02.04.2021 (kërkesa ankimore nr. 10), jemi kundër vendimit të shumicës për pranimin e ankimit të subjekteve zgjedhore Partia Socialiste e Shqipërisë dhe Partia Bindja Demokratike dhe kemi mendim paralel në raport me vlerësimin dhe arsyetimin e përdorur nga shumica në lidhje me rrëzimin e ankimit të subjektit zgjedhor Koalicioni Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim. Ne, anëtarët në pakicë, vlerësojmë se Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve (në vijim KAS) duhet të rrëzonte të tre kërkesat ankimore, ndaj ju paraqesim, në vijim, argumentet tona për këtë qëndrim.

2. Si fillim sqarojmë se pjesë e këtij shqyrtimi administrativ kanë qenë tre ankime:

- ankim i depozituar nga subjekti zgjedhor Partia Socialiste e Shqipërisë, që kundërshtonte vendimin nr. 198, datë 01.04.2021 dhe që kërkonte miratimin e fletës së votimit për 12 qarqet e Republikës së Shqipërisë për zgjedhjet për Kuvendin të datës 25 Prill 2021 sipas variantit ku në përmbajtjen e fletës së votimit kandidatët të identifikohen me numra;
- ankim i depozituar nga subjekti zgjedhor Partia Bindja Demokratike që kundërshtonte vendimin nr. 198, datë 01.04.2021 dhe që kërkonte miratimin e fletës së votimit për 12 qarqet e Republikës së Shqipërisë për zgjedhjet për Kuvendin të datës 25 Prill 2021 sipas variantit ku në përmbajtje të fletës së votimit të jetë stema e ristilizuar e Bindjes Demokratike në KQZ me shkresën 3010/1, datë 01.04.2021, ora 15:50; dhe
- ankim i depozituar nga subjekti zgjedhor Koalicioni Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim që kundërshtonte vendimin nr. 198, datë 01.04.2021 dhe që kërkonte të njëjtën fletë votimi si ajo e miratuar me vendimin e kundërshtuar, por me orientim të ndryshëm, nga *landscape* në *portrait* (nga horizontal në vertikal) si dhe në miratimin e fletës së votimit pa logo të subjektit zgjedhor Partia Bindja Demokratike.

Bashkimi i kërkesave ankimore është bërë me vendim të KAS, në zbatim të nenit 65 shkronja “ç” të K.Pr.Administrative¹ meqenëse kërkesat ankimore bazohen në të njëjtat fakte dhe bazë ligjore

¹ “Në fillim të procedurës administrative, organi publik kryen verifikimet e mëposhtme: ... ç) nëse kërkesa e një pale për fillimin e një procedure administrative mund të shqyrtohen së bashku me kërkesat e palëve të tjera, nëse bazohet në të njëjtat fakte dhe bazë ligjore”.

e për më tepër që janë ndaj të njëjtit vendim² të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve. Pas vendimmarrjes për pranim për shqyrtim të të tre kërkesave ankimore në zbatim neneve 130 dhe 131 të K.Zgjedhor si dhe nenit 18 të vendimit nr. 03, datë 06.11.2020 të Komisionit Rregullator në Komisionin Qendror të Zgjedhjeve “Për mënyrën e funksionimit dhe zhvillimit të seancave të Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve”, është zhvilluar seanca për shqyrtimin e të tre kërkesave ankimore.

3. Shumica, në hyrje të vendimit të saj arsyeton çështjen e kompetencës së Komisionit Rregullator në raport më miratimin e fletës së votimit duke përfshirë specifikimet teknike të saj, por dhe përmbajtjen e fletës së votimit. Sipas shumicës, pavarësisht se Komisioni Rregullator, me anë të vendimit nr. 12, datë 31.03.2021 “Për shpalljen e moskompetencës së Komisionit Rregullator për shqyrtimin e projektvendimit për miratimin e përmbajtjes së fletëve të votimit për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 Prill 2021”, me unanimitet ka shpallur moskompetencën në lidhje me përmbajtjen e fletës së votimit, gjen me vend të arsyetojë se kjo kompetencë është ekskluzive e këtij organi kolegjal të KQZ. Është e paqartë se përse KAS duhet të përfshihet dhe të gjykojë një konflikt të supozuar kompetencash mes dy organeve të tjera të KQZ. Më tej shumica citon vendimin nr. 26, datë 26.12.2021 të Komisionit Rregullator “Për miratimin e specifikimeve teknike të fletës së votimit për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 Prill 2021” ku në pikën 2 të dispozitivit të këtij vendimi citohet se “Komisioni Rregullator, mund të ndryshojë përmasat e fletës së votimit, në varësi të listave shumëme të çdo zonë zgjedhore”. Pavarësisht shpalljes së mungesës së kompetencës së Komisionit Rregullator me vendimin e sipërcituar të datës 31.03.2021, në procesverbalin e zbardhur të mbledhjes së këtij komisioni në datë 26.02.2021, kur kanë miratuar dhe specifikimet teknike të fletës së votimit, dukej se të gjithë anëtarët kishin qasjen se ishte Komisioni Rregullator kompetent për miratimin e përmbajtjes së fletës së votimit. Më konkretisht, shkëpusim nga procesverbali deklarimet si vijojnë:

“Znj. H. Vukaj: ... do doja të shprehja diçka në lidhje me aktin meqenëse ka pasur pritshmëri të madhe mediatike dhe nga publiku për hir të debatit të paraçelur në media qoftë nga forcat politike apo nga grupet e interesit. Akti i sotëm është shumë i rëndësishëm sepse çel siparin e prokurimit të fletës së votimit e cila në vazhdimësinë e saj dhe elementët përmbajtësor do të jetë një akt i cili do të vijë në vijim dhe që do të respektohen normalisht edhe kritere të tjera të kodit apo pritshmëri të tjera siç është lista shumëme të cilat ka dhe një afat. Në varësi të këtyre elementeve në vijim do të miratojmë aktin final i cili përbën dhe interesin më të madh të publikut apo të medias në këtë moment.”

² Vendim nr. 198, datë 01.04.2021

Znj. I. Nano: *Faleminderit zonja Vukaj, nëse ndonjë nga kolegët e tjerë dëshiron të shtojë diçka, apo të thotë diçka lidhur me projektaktin në parim, në vijim të asaj që tha zonja Vukaj? Sigurisht që ky është akti i parë në kuadër të disa akteve deri në miratimin e përmbajtjes së fletës së votimit. Sigurisht jemi në kushtet kur tashmë janë regjistruar subjektet zgjedhore dhe jemi në pritje të depozitimit pranë KQZ të listave të kandidatëve sikundër edhe zonja Vukaj e tha të cilët do të ndikojnë edhe në madhësinë e fletës së votimit. Është një proces i cili do të merret nga ana e Komisionit Rregullator në një të ardhme të afërt”*

Znj. I. Nano: “2. Komisioni Rregullator, mund të ndryshojë përmasat e fletës së votimit, në varësi të listave shumemërore për çdo zonë zgjedhore.

Çelimi diskutimin edhe për këtë pikë, në fakt unë pa rënë në përsëritje do të thoja që kjo pikë në projektvendim është parashikuar për t’i çelur rrugë mundësisë së ndryshimit të atyre përmasave të fletës së votimit që ne sapo i votuam pra, në formatin A3, 297 mm me 420 mm. Në varësi të listave shumemërore për çdo zonë zgjedhore që do të dorëzohen do të rivlerësohet edhe një herë nëse do të jetë nevoja, pikërisht ky element”.

Pikërisht nga travaux préparatoires e këtij akti të Komisionit Rregullator del qartë se në datën 26.02.2021 anëtarët e këtij organi ishin krejtësisht të bindur që ishte ky organi që do të miratonte fletën e votimit dhe kjo është arsyeja se përse përmasat e fletës në gjatësi dhe gjerësi janë përcaktuar si të ndryshueshme në varësi të përmbajtjes së fletës së votimit. Për shkak të faktit që ky organ, në datën 31.03.2021, vendosi të shpallë moskompetencën në lidhje me vendimmarrjen për miratimin e përmbajtjes së fletës së votimit dhe t’ia njohë këtë kompetencë Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, nuk mundet që t’i imponojë këtij të fundit përmasat e një flete votimi që ishin caktuar ende pa u depozituar listat shumemërore të kandidatëve të subjekteve zgjedhore për zgjedhjen për Kuvend të datës 25 Prill 2021.

Për më tepër, nëse i referohemi fjalisë së dytë të pikës 1 të nenit 98 të K.Zgjedhor që parashikon se “Fletët e votimit duhet të jenë prej letre, me ngjyrë, trashësi ose elemente konfigurimi të tilla që të mos lejojnë leximin e votës në pjesën e pasme të saj, si dhe të përmbajnë elemente sigurie, sipas përcaktimeve me akt normativ të KQZ-së”, **gjerësia dhe gjatësia e fletës së votimit nuk janë pjesë e elementeve që kanë të bëjnë me sigurinë e fletës së votimit, por me përmbajtjen e saj që rregullohen nga pikat 3 dhe 4 të këtij neni, kompetencë kjo për të cilën vetë Komisioni Rregullator ka shpallur moskompetencën.**

Për rrjedhojë, në kushtet kur vetë Komisioni Rregullator, ka marrë dy vendime të ndryshme (datë 26.02.2021 dhe datë 31.03.2021) në lidhje me gjerësinë dhe gjatësinë e fletës së votimit si pjesë e

përmbajtjes së fletës së votimit, do i referohemi vendimit nr. 00-2021-142, datë 01.02.2021 të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë që ka arritur në përfundimin se:

*“Në rastin objekt gjykimi, Kolegji konstaton se si ligji nr. 49/2012, ashtu edhe ligji nr. 98/2016 janë ligje të miratuara me tri të pestat e të gjithë anëtarëve të Kuvendit (ligje të përforcuara) dhe me fuqi të njëjtë juridike. Gjithashtu, bazuar në analizën e parimit të specialitetit, referuar objektit të ligjeve, si dhe parashikimeve që përcaktojnë mënyrën e organizimit dhe funksionimit të pushtetit gjyqësor dhe gjykatave në veçanti, të dy ligjet bartin karakterin e tyre të posaçëm, në veçanti, lidhur me përbërjen e trupit gjykues. Në këto kushte, për sa kohë nuk mund të realizohet identifikimi i normës së posaçme, e cila ka përparësi dhe shmang normën e përgjithshme, në përputhje me kriterin e përgjithshëm juridik për zgjidhjen e kundërshtive (lex specialis derogat legi generali), raporti i specialitetit nuk mund të zbatohet (Shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.19, datë 03.05.2007). **Rrjedhimisht, Kolegji vlerëson si të ligjshëm dhe në përputhje me parashikimet kushtetuese rregullin e vendosur edhe nga jurisprudenca e Gjykatës Kushtetuese që lidhet me zbatimin e përparësisë së normës që ka hyrë në fuqi më vonë, në raport me normën e mëparshme”.***

Është pikërisht kjo linjë arsyetimi edhe sa i përket dy vendimmarrjeve të Komisionit Rregullator që janë për të njëjtin objekt ku duhet të prevalojë vendimi i dytë i këtij organi që lidhet me zbatimin e përparësisë së normës që ka hyrë në fuqi më vonë, në raport me normën e mëparshme. Për rrjedhojë, miratimi i fletëve të votimit me përmasa të ndryshme nga ato të përcaktuara në vendimin nr. 6, datë 26.02.2021 të Komisionit Rregulltar është krejtësisht në përputhje me vetë vendimmarrjen e mëtejshme të Komisionit Rregullator të datës 31.03.2021, por dhe me nenin 98 të K.Zgjedhor.

4.Shumica, në vendimin e saj arsyeton me të drejtë se:

“Kodi Zgjedhor ka vendosur hapësirë diskreciale për KQZ-në në çështjen e formatimit të fletës së votimit. Kjo hapësirë diskreciale bëhet e nevojshme për shkak se numri i subjekteve pjesëmarrëse mund të ndryshojë shumë nga një zgjedhje në tjetrën. Por Kodi, bashkë me diskrecionin, i ka caktuar KQZ-së kufij të pakapërcyeshëm dhe të palëvizshëm. Këto kufij kanë të bëjnë me:

- *fleta e votimit duhet të jetë me ngjyrë dhe formë të njëjtë për të gjitha zonat zgjedhore (neni 97, pika 1);*
- *fletët e votimit duhet të jenë prej letre, me ngjyrë, trashësi ose elemente konfigurimi të tilla që të mos lejojnë leximin e votës në pjesën e pasme të saj, si dhe të përmbajnë elemente sigurie (neni 98, pika 1);*

- *emrat e subjekteve zgjedhore duhet të vendosen në fletën e votimit, sipas rendit të përcaktuar në mënyrë të rastësishme nga shorti. Përbri emrit të partisë duhet të vendoset sigla, shkronja nistore dhe emri i kryetarit të partisë (neni 98, pika 3);*
- *çdo subjekti që renditet në fletën e votimit duhet t'i korrespondojë hapësira përkatëse për shënimin e votës nga zgjedhësi (neni 98, pika 3).*
- *fleta e votimit për zgjedhjet për Kuvendin duhet të përmbajë hapësirën e posaçme për ushtrimin e votimit parapëlqyes për kandidatët e subjektit zgjedhor (neni 98, pika 4)''.*

Fleta e votimit e miratuar me vendimin objekt i këtij shqyrtimi administrativ i plotësonte të gjitha kriteret e cituara më sipër nga anëtarët e shumicës, kriteret ligjore këto të parashikuara në nenet 97 dhe 98 të K.Zgjedhor. **Përkundrazi, fleta e votimit e përzgjedhur nga shumica e anëtarëve të KAS nuk e plotëson të paktën njërin prej këtyre kriterëve, atë që “fleta e votimit për zgjedhjet për Kuvendin duhet të përmbajë hapësirën e posaçme për ushtrimin e votimit parapëlqyes për kandidatët e subjektit zgjedhor (neni 98, pika 4)”, pasi hapësira e supozuar për ushtrimin e votimit parapëlqyes për kandidatët e subjektit zgjedhor në këtë fletë, është e plotësuar paraprakisht me numra dhe e bën krejtësisht të paqartë dhe të pamundur shprehjen e vullnetit parapëlqyes nga zgjedhësit.**

5.Më tej, shumica e anëtarëve të KAS ka vijuar me arsyetimin se:

“E drejta e KQZ-së për të kompozuar informacionin e fletës së votimit, sidomos përsa i përket mënyrës së votimit parapëlqyes duhet të respektojë kushtet:

- *informacioni i përcjellë nga fleta e votimit të mos jetë tejet i ngarkuar;*
- *konfigurimi i fletës të jetë i qartë e i kuptueshëm për zgjedhësin dhe*
- *zgjedhësi ta ketë të lehtë orientimin për votimin e subjektit zgjedhor dhe të kandidatit të parapëlqyer (neni 98, pika 4)''.*

Të tre elementët plotësues të mësipërm, duke qenë shumë subjektivë është praktikisht e pamundur të përkufizohen në mënyrë shterruese nga pikëpamja sasiore në dispozitat e Kodit dhe në këtë kuptim ato janë elementë të cilët ligjvënësi ia ka lënë në dorë t'i përcaktojë organi administrativ kompetent për miratimin e fletës së votimit. Ky është një rast tipik i lejimit të ushtrimit të diskrecionit administrativ nga një organ publik. Diskrecioni i Komisionerit në interpretimin e elementëve plotësues në përgatitjen e fletës së votimit është dukshëm i pranuar duke konsideruar faktin se këto elemente të kërkuara nga kodi të cilat duhet t'i plotësojë fleta e votimit, në dukje mund të përmbushen nga më shumë se një variant apo projekt i fletës së votimit, por në fund është

gjykimi vlerësues i Komisionerit ai që vendos se cili nga projektet e fletës së votimit do të shndërrohet në fletë votimi të miratuar, çka edhe ka ndodhur në fakt.

Në këtë kontekst, në opinionin e anëtarëve në pakicë të KAS, ky i fundit duhet të kufizohej në shqyrtimin e faktit nëse Komisioneri në miratimin e fletës së votimit me vendimin objekt ankimi, ka vepruar në kundërshtim me kriteret bazë teknike të parashikuara në Kod dhe më pas nëse Komisioneri ka vepruar përtej diskrecionit administrativ që i është njohur atij nga K.Zgjedhor. Ose thënë ndryshe, KAS duhet të vlerësojë nëse Komisioneri ka shkelur ndonjë dispozitë urdhëruese të ligjit në marrjen e këtij vendimi dhe nëse ka ushtruar diskrecion të paligjshëm në miratimin e fletës së votimit me vendimin objekt gjykimi?!

Është pikërisht kjo pjesë e arsytimit që është thellësisht diskrecionale e organit që miraton fletën e votimit, pra në rastin konkret e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve. Arsytimi i shumicës në lidhje me përmasat e mëdha të fletës së votimit “... e cila mundëson “leximin” e votës nëpërmjet pozicionimit dhe lëvizjeve trupore që bën votuesi kur voton në fillim të një flete të madhe, apo kur voton në fund të saj, mund të jenë për zgjatjen në kohë të procesit të votimit, me qëllim që procesi të zvarritet dhe eventualisht një pjesë e votuesve të mbeten pa votuar, sikurse mund të jenë për vështirësimin e votimit, me qëllim që pavlefshmëria në votim të jetë e lartë” është krejtësisht subjektiv dhe nuk bazohet në asnjë dispozitë të K.Zgjedhor.

Në lidhje me argumentin e shumicës së anëtarëve të KAS se “Përfshirja e njëqind përqind të informacionit për kandidatët në fletën e votimit ... përbën shqetësim real për procesin e votimit, sepse përmasa e ekstremisht e madhe e fletës së votimit vështirëson përdorimin e saj përgjatë procesit të votimit, rrezikon tejmbushjen e kutive për shkak të madhësisë së fletës, kompromenton fshehtësinë e votimit, ngarkon administrimin përgjatë numërimit të votave, si dhe rrit potencialin manipulativ në numërim, veçanërisht për votat parapëlqyese të kandidatit. Përpos këtyre rreziqeve evidente, modeli i miratuar me këto përmasa rrit në mënyrë të pajustificueshme koston e prodhimit të tyre” edhe ai është i pabazuar. Madje gjatë shqyrtimit administrativ në seancë publike, pas pyetjeve që ju bënë administratës së KQZ, rezultoi se edhe në zgjedhjet për Kuvendin të vitit 2013, përmasat e fletës së votimit kanë qenë të njëjta me ato të miratuara për këto zgjedhje nga Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve dhe procesi është administruar në përputhje me K.Zgjedhor. Është e paqartë për ne anëtarët e pakicës se si rritet potenciali manipulativ në numërim, veçanërisht për votat parapëlqyese të kandidatit. P.sh. në qarkun e Tiranës, për vëzhguesit e Grupeve të Numërimit, është më e lehtë të dallojnë 36 numra të njëjtë për çdo subjekt zgjedhor apo emra dhe mbiemra të veçantë për çdo subjekt?! Në lidhje me koston e prodhimit, është një fakt që nuk u arrit të provohej në gjatë shqyrtimit administrativ, ndaj nuk mund të përdoret si argument, aq më tepër

që kostoja e fletëve të votimit nuk është një nga kushtet e përcaktuar në nenet 97 dhe 98 të K.Zgjedhor.

Argumenti tjetër që përdor shumica e KAS në vendimmarrjen e saj është se “Zgjidhja e dhënë për zvogëlimin e madhësisë së fontit, me qëllim që të sistemohen brenda fletës së votimit emrat e të gjithë kandidatëve që garojnë në zonën zgjedhore shkon dy herë në dëm të zgjedhësve, një herë për shkak të zvogëlimit të gërmës, të dytën për shkak të tejmbushjes me informacion”. Pyetja që lind këtu është se mbi ç’bazë bëhet ky krahasim sa i përket zvogëlimit të gërmave kur në fletën e miratuar nga Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka gërma në emrat e kandidatëve kurse në fletën e miratuar me vendim të KAS nuk ka asnjë gërme pjesë e listave të kandidatëve? Madhësia e fontit të numrave para emrave të kandidatëve është e njëjtë me madhësinë e numrave të kandidatëve në modelin e fletës së votimit të miratuar me vendim nga KAS, ndaj ky argument nuk qëndron. Pyetje tjetër është se cili kriter përdoret për të arritur në përfundimin e “tejmushjes me informacion”?! Për ne anëtarët e pakicës në KAS, “tejmushje me informacion” konsiderohet përdorimi i numrave natyrorë në mënyrë të përsëritur në të njëjtën fletë votimi, tejmbushje kjo që sjell dhe paqartësi për zgjedhësin. Përse është më pak “tejmushje me informacion” përdorimi i numrave natyrorë në mënyrë të përsëritur dhe jo përdorimi i emrave të përveçëm ta kandidatëve të subjekteve zgjedhore?! Janë të gjitha këto pyetje që tregojnë se argumentet e shumicës janë subjektive dhe nuk kanë asnjë element ligjor për të ndryshuar vendimmarrjen e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve.

Në përfundim të arsyetimit të tyre në lidhje me përmbajtjen e fletës së votimit, shumica e anëtarëve të KAS, arsyeton se “Kodi zgjedhor kërkon në mënyrë taksative që fletët e votimit të kenë të njëjtën ngjyrë dhe të njëjtën formë në të gjitha zonat zgjedhore. **Por Kodi nuk kërkon që fletët e votimit të kenë të njëjtën përmasë dhe të njëjtën përmbajtje në të gjitha zonat.** Komisioneri mund të kishte marrë në konsideratë këtë hapësirë ligjore dhe t’i kishte rekomanduar Rregullatorit që të adoptonte zgjidhje alternative nga një zonë në tjetrën, për të pajtuar kërkesat e subjekteve me nevojën për të mbajtur fletën e votimit të thjeshtë, të qartë, të kuptueshme dhe të lehtë në orientim. Një gjë e tillë mund të realizohej p.sh. me fletën e votimit në Kukës, ku garojnë 12 subjekte dhe 36 kandidatë, e cila krijon mundësi krejtësisht të tjera krahasuar me fletën e votimit në Tiranë, ku garojnë 13 subjekte dhe 433 kandidatë”. Nëse Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve nuk e mori në konsideratë këtë hapësirë ligjore të supozuar nga shumica e anëtarëve të KAS, atëherë përse nuk e mori vetë KAS në konsideratë këtë hapësirë meqenëse kishte dy modele fletësh votimi objekt të këtij shqyrtimi administrativ, atë të miratuar nga Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve dhe atë të propozuar nga subjekti zgjedhor Partia Socialiste e Shqipërisë, njëra me emra kandidatësh dhe tjetra me numra?! Meqenëse KAS mori përsipër që të kufizonte ushtrimin e ligjshëm të

diskrecionit të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, përtej atyre që përcakton K.Zgjedhor për fletën e votimit, mundet që ta shfrytëzonte dhe këtë hapësirë ku ta trajtonte veçmas qarkun e Tiranës nga qarqet e tjera.

6.Është pikërisht arsyetimi sipërcituar që tregon se shumica e anëtarëve të KAS, e kanë ndryshuar vendimmarrjen objekt shqyrtimi administrativ të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, duke e cënuar këtë të fundit në parimin e ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit. Më konkretisht pika 3 e nenit 3 të K.Pr.Administrative përkufizon “*diskrecionin e organit publik*” si “*e drejta e këtij të fundit për të ushtruar autoritet publik për të përmbushur një qëllim të ligjshëm, në rastet kur ligji parashikon pjesërisht modalitetet për të arritur këtë, duke i dhënë hapësirë vlerësimi zgjedhjeve të organit publik*”. Ndërkohë neni 11 i K.Pr.Administrative, e sanksionon në mënyrë të detajuar parimin e ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit duke parashikuar se:

“Diskrecioni ushtrohet ligjërisht kur ai është në përputhje me kushtet e mëposhtme:

a) është i parashikuar me ligj;

b) nuk tejkalon kufijtë e ligjit;

c) zgjedhja e organit publik është bërë vetëm për të arritur objektivin për të cilin është lejuar diskrecioni dhe është në përputhje me parimet e përgjithshme të këtij Kodi; dhe;

ç) zgjedhja nuk përbën një shmangie të pajustificuar nga vendimet e mëparshme të marra nga i njëjti organ në raste të njëjta apo të ngjashme”.

Pra, ligji krijon një hapësirë për alternativë vendimmarrëse për organet publike në raste përjashtimore. Organi publik duhet të respektojë dispozitat e përcaktuara në nenin 11 të K.Pr.Administrative nëse është i autorizuar të zgjedhë midis dy ose më shumë alternativave të ligjshme gjatë zbatimit të ligjit në një rast të veçantë. Në lidhje me kushtet që duhet të plotësohen për të ushtruar diskrecionin nga ana e organit publik, argumentojmë se:

a. Diskrecion i parashikuar me ligj (shkronja “a”)

Dispozita e parashikuar në shkronjën “a” nuk ka të bëjë me ushtrimin e diskrecionit si të tillë, por me parakushtin e dhënies së pushtetit diskrecionar. Norma e zbatueshme duhet të analizohet nëse ajo ka dhënë apo jo diskrecion. Në shumicën e rasteve formulimi i ligjit tregon qartazi vendimin që duhet të merret. Në rast të kundërt, nëse pasoja ligjore e një norme specifike nuk zbatohet në mënyrë strikte por varet nga një “vlerësim” i organit publik që ka mundësi të zgjedhë ndërmjet zgjidhjeve të ndryshme, atëherë mund të thuhet se norma parashikon diskrecion. Pikat 3 dhe 4 të nenit 98 në raport më pikën1 të po këtij neni të K.Zgjedhor janë rast tipik i diskrecionit të parashikuar në ligj në lidhje me formatimin konkret dhe fletës së votimit sa i përket reflektimit të

përmbajtjes në fletën e votimit. Mjafton që të plotësohen kushtet e kërkuara në këtë nen, në mënyrë që të jemi në përputhje me këtë dispozitë.

b. Nuk tejkalon kufijtë e ligjit (shkronja “b”)

Dispozita e shkronjës “b” kërkon që organi publik të sigurohet që do të marrë vendimin e tij diskrecionar brenda kufijve të pasojave juridike të ligjit. Neni 98 dhe interpretimi më sipër që kemi bërë në lidhje me përmasat e fletës së votimit, tregon qartazi se jemi në kushtet kur vendimmarrja e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve nuk i tejkalon kufijtë e ligjit. Madje vetë shumica në argumentin e saj të sipërcituar arsyeton ndër të tjera se “... Kodi nuk kërkon që fletët e votimit të kenë të njëjtën përmasë dhe të njëjtën përmbajtje në të gjitha zonat”, pra jemi brenda kufijve të ligjit.

c. Nuk tejkalon objektivin e ligjit (shkronja “c”)

Dispozita e parashikuar në shkronjën “c” përbën parakushtin për ushtrimin e diskrecionit. Organi publik duhet të marrë parasysh objektivat ligjore të ligjit diskrecionar dhe duhet të orientojë vendimin drejt arritjes së këtyre objektiveve. Duke vepruar në këtë mënyrë, organi publik duhet të vlerësojë rëndësinë e objektiveve në rastin e veçantë dhe të marrë parasysh se deri në çfarë mase mund të arrihen objektivat nëpërmjet zgjedhjeve të dhëna. Edhe sa i përket këtij kushti, fleta e votimit e miratuar me vendimin objekt i këtij shqyrtimi administrativ, nuk e tejkalon objektivin e ligjit, përkundrazi fleta e miratuar me vendimin e KAS e tejkalon objektivin e ligjit.

d. Asnjë shmangie e pajustificuar në raport me rastet e njëjta ose të ngjashme (shkronja “ç”)

Ky është një kusht i domosdoshëm për shkak të parimit të barazisë siç parashikohet në nenin 18 të Kushtetutës dhe vetë nenin 17 të K.Pr.Administrative, ku organi publik nuk duhet të përdorë fuqinë e tij diskrecionare për të trajtuar çështje të njëjta në mënyra të ndryshme pa arsye thelbësore. Sa i përket votës preferenciale të kandidatëve, nuk mund ta krahasojmë me raste të ngjashme, por sa i përket përmasës së fletës së votimit, është një përmasë që është përdorur dhe me parë, në zgjedhjet për Kuvendin të vitit 2013. Në lidhje me barazinë e subjekteve zgjedhore për zgjedhjet për Kuvendin të datës 25 Prill 2021, nuk ka asnjë shmangie për aq kohë sa ato trajtohen në mënyrë të barabartë në çdo fletë votimi.

Pas analizës së detajuar që i bëmë vendimmarrjes konkrete të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve në raport me nenin 11 të K.Pr.Administrative që parashikon parimin e ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit, arrijmë në përfundimin që fleta e votimit e miratuar me këtë vendim është tërësisht në përputhje me këtë parim. Ajo se çka duhet të analizonte KAS në rastin objekt shqyrtimi administrativ, duhet të ishte vetëm kontrolli nëse janë përmbushur apo jo kushtet e nenit 11 të K.Pr.Administrative në mënyrë kumulative në përputhje me

nenet 97 dhe 98 të K.Zgjedhor. Shumica e anëtarëve të KAS, në vendimmarrjen e tyre kanë dështuar ta bëjnë këtë analizë, por kanë gjykuar a priori një vlerësim të organit publik që është rast tipik i ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit.

7.Në lidhje me ndryshimin e modelit të fletës së votimit nga shumica e anëtarëve të KAS dhe zëvendësimin e emrave dhe mbiemrave të kandidatëve me numra në fletën e votimit, jemi në kushtet e paligjshmërisë pasi nëse do i referohemi modelit të Kosovës që përdor numrat në vend të emrave të kandidatëve, do të vëmë re se në ligjin nr. 03/L-073 “Për zgjedhjet e përgjithshme në Republikën e Kosovës” ka parashikime në lidhje me mënyrën se si zgjedhësit lidhin numrin e kandidatit në fletën e votimit me emrin dhe mbiemrin e kandidatit në listat shumëmemërore të subjekteve zgjedhore. Më konkretisht, pika 3 e nenit 87 të këtij ligji parashikon se “*Emrat e të gjithë kandidatëve në materialin e shtypur të ekspozuara në vendvotime ose Qendra të Votimeve shfaqen drejtpërdrejtë nën emrin e partisë politike, koalicionit ose nismës qytetare që ka dorëzuar listën e kandidatëve*” dhe ky detyrim parashikohet në nenin me titull “*Përshkrimi i Fletëvotimit dhe materialit në lidhje me Fletëvotimin*”. Më tej, pika 2 e nenit 107 të po këtij ligji parashikon se “*Në secilin vendvotim, në ditën e zgjedhjeve, materiali i shtypur, i dizajnuar dhe i përgatitur në emër të KQZ-së, me emra të numëruar të subjekteve politike dhe emrave të kandidatëve, e po ashtu edhe të procedurave të votimit, nxirret, ekspozohet ose publikohet nga Sekretariati i KQZ-së në dobi të votuesve. Emrat e kandidatëve në materiale të tilla të shtypura ose të ekspozuara renditen në të njëjtën mënyrë siç paraqiten në listën e regjistrimit të kandidatëve, të certifikuar nga KQZ-ja në lidhje me subjektet politike të cilat i kanë paraqitur*”. **Duket qartë që një K.Zgjedhor që synon identifikimin e kandidatëve me numra dhe jo me emra, parashikon dhe mënyrën e informimit të zgjedhësve për këtë mënyrë identifikimi, duke garantuar që dhe zgjedhësi më i informuar në lidhje me procesin dhe kandidatët, të ketë mundësinë që të informohet që Qendrën e Votimit në lidhje me mundësitë që ka për përzgjedhjen.** Kodi ynë Zgjedhor nuk ka asnjë parashikim në lidhje me informimin e zgjedhësve në qendrën e votimit për të identifikuar se cili numër i përket një kandidatit konkret. Ndaj duket qartë që nuk ka qenë në synimin e ligjvënësit një fletë votimi e tillë që cënon pikën 1 të nenit 45 të Kushtetutës që parashikon se “*Çdo shtetas që ka mbushur tetëmbëdhjetë vjeç, qoftë edhe ditën e zgjedhjeve, ka të drejtën të zgjedhë dhe të zgjidhet*”. Nëse e drejta për të zgjedhur është e tillë që nuk mund të ushtrohet thjesht me informacionin që merret vetëm duke i’u drejtuar qendrës së votimit ditën e zgjedhjeve, atëherë është e kufizuar tej kriterit të moshës dhe asaj të zotësisë për të vepruar. Ligjvënësi në Republikën e Kosovës, përveçse e ka detajuar në ligjin zgjedhor këtë çështje, ka autorizuar KQZ për nxjerrjen e rregullave për fletët e votimit dhe broshurat orientuese për zgjedhësit të cilat i cituam më sipër. Pikërisht për këtë arsye KQZ ka nxjerrë Rregullën Nr. 01/2020 “Për fletëvotimet dhe broshurat” ku ka përcaktuar në mënyrë të detajuar specifikimet e fletëve të votimit, por edhe të broshurave ku

pasqyrohen emrat e mbiemrat e kandidatëve. Në rastin tonë, zbatimi i diskrecionit nga KAS për të zëvendësuar emrat e mbiemrat e kandidatëve me numra natyrorë të përsëritur, në një vakum të plotë ligjor në lidhje me konkretizimin e këtyre numrave me kandidatët në lista shumëmrorë cënon të drejtën kushtetuese për të zgjedhur dhe për t'u përfaqësuar në Kuvend.

8. Nëse i referohemi neneve 67 pika 4³, 106 pika 1⁴ dhe 117 pika 2⁵ të K.Zgjedhor del qartë fryma e kodit pasi kudo përmendet termi “kandidat”, çka do të thotë se si kandidat, me emër dhe me mbiemër, do të duhet të identifikohet edhe në fletën e votimit, aq më tepër kur vetë kodi nuk përcakton ndonjë detyrim shtesë, si në rastin e Republikës së Kosovës, për informacion të detajuar dhe të miratuar njësoj si për fletën e votimit për zgjedhësin në qendrën e votimit. **Përdorimi i numrave në mënyrë të parregulluar me akt normativ në fletën e votimit sjell paqartësi dhe konfuzion në kuptim të detyrimeve të vendosura në nenet 97 dhe 98 të K.Zgjedhor për aq kohë sa i njëjti numër mund të identifikojë dhe një subjekt zgjedhor e po ashtu dhe një kandidat, apo që kandidatë të ndryshëm në qarqe të ndryshme kanë të njëjtët numër në fletën e votimit, çka realisht e bën krejtësisht të pamundur fushatën zgjedhore me numra në media dhe për më tepër në kohë pandemie kur dhe fushata zgjedhore po zhvillohet në kushte të tjera nga ato normale.** A mund të konsiderohet se po ushtrohet sipas Kushtetutës e drejta për t'u zgjedhur kur me të njëjtin numër janë disa kandidatë që bëjnë fushatë zgjedhore në media në qarqe të ndryshme dhe kur njëkohësisht e drejta për t'u grumbulluar në aktivitete politike është e kufizuar për shkak të situatës së pandemisë?! Rasti i Republikës së Kosovës është i ndryshëm dhe në këtë pikë, pikërisht që mos të sjellë paqartësi dhe konfuzion të zgjedhësit. Numri i subjekteve zgjedhore fillon nga 111 e në vijim, ndërkohë që numri i kandidatëve në fletën e votimit sipas sistemit zgjedhor proporcional kombëtar (me 1 zonë dhe jo 12 zona të ndryshme si në rastin tonë) fillon nga 1 deri në 110 në mënyrë që gjatë fushatës çdo kandidat të ketë një numër të ndryshëm nga kandidati tjetër brenda të njëjtit subjekt zgjedhor, por dhe një numër të ndryshëm më subjektin zgjedhor. Sistemi ynë zgjedhor nuk ka asnjë parashikim të tillë ndaj p.sh. me numër 3 mund të identifikosh një subjekt zgjedhor, por dhe dymbëdhjetë kandidatë të po të njëjtit subjekt zgjedhor në zona zgjedhore të ndryshme, por që mund të bëjnë fushatë në të njëjtat media.

³ “4. Emrat në listën shumemërore të subjektit zgjedhor paraqiten të renditura sipas rendit shifror, duke filluar nga numri një. Numri i kandidatëve në listën shumemërore nuk mund të jetë më i vogël se numri i mandateve që do të zgjidhen në zonën zgjedhore përkatëse, shtuar dy. Në çdo rast, numri i kandidatëve në listën shumemërore duhet të jetë i plotpjesëtueshëm me numrin tre. **Për koalicionet përbri emrit të kandidatit shënohet cilës parti i përket kandidati**”.

⁴ “1. Pasi merr fletën e votimit, zgjedhësi hyn i vetëm në dhomën e fshehtë dhe në fletën e votimit shënon në vendin e përcaktuar nga fleta e votimit për subjektin zgjedhor dhe/ose kandidatin e parapëlqyer të subjektit zgjedhor shenjën “x” ose “+” ose një shenjë tjetër që tregon qartë zgjedhjen e bërë prej tij”.

⁵ “2. Vota të vlefshme janë vetëm fletët e votimit, në të cilat është votuar qartësisht vetëm për njërin nga subjektet zgjedhore dhe/ose vetëm për njërin nga kandidatët e tij. Kur është votuar për më shumë se një kandidat të të njëjtit subjekt zgjedhor, vota i llogaritet vetëm subjektit zgjedhor”.

9.Si përfundim, në lidhje me pranimin e kërkesës ankimore nr. 8, datë 01.04.2021 të subjektit Zgjedhor Partia Socialiste e Shqipërisë, shumica e anëtarëve të KAS, përveçse kanë cënuar parimin e diskrecionit të ushtruar ligjërisht nga Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve, por me vendimmarrjen e tyre kanë cënuar dhe K.Zgjedhor me miratimin e një flete votimi që kandidatët në listat shumëmbrore të subjekteve zgjedhore i kanë shndërruar nga emra të përveçëm në numra natyrorë të përsëritur, çka për ne bie ndesh me nenin 98 të K.Zgjedhor.

Të gjitha argumentet e ngritura nga anëtarët e shumicës, në opinionin tonë janë thjesht pikëpamje personale vlerësuese dhe krejtësisht subjektive të tyre. Vendimi i shumicës ka analizuar vetëm elementët subjektivë apo diskrecialë që Komisioneri duhet të merrte në konsideratë gjatë përgatitjes së fletës së votimit, çka është e pamjaftueshme për të konkluduar në mënyrë të drejtë në paligjshmërinë e vendimit të miratimit të fletës së votimit. Sikurse rezultoi edhe nga seanca dëgjimore në KAS, nuk ekziston asnjë provë në formën e ekspertizës apo të eksperimentit konkret i cili të vërtetojë që opinionet apo argumentet e anëtarëve të shumicës në KAS lidhur me kriteret plotësuese janë më të sakta apo më të pëlqyera nga zgjedhësit se argumentet e Komisionerit të materializuara në fletën e votimit të miratuar me vendimin objekt ankimi. Në këtë kushte, në opinionin tonë, rrëzimi i vendimit nr. 198, datë 1.4.2021 të Komisionerit është bërë thjesht dhe vetëm bazuar në vlerësime subjektive apo “shije personale”.

Pra de facto, KAS duke shfuqizuar një vendim të Komisionerit vetëm bazuar në pikëpamjen subjektive të anëtarëve të shumicës dhe duke mos analizuar dhe evidentuar nëse ka shkelje të ligjit nga ana e Komisionerit, i ka dhënë vetes kompetenca të përgatisë tashmë ai vetë fletën e votimit, kompetenca të cilat Kodi zgjedhor nuk ia njeh.

Për sa më sipër, ankimi i paraqitur nga subjekti zgjedhor Partia Socialiste duhet të rrëzohej.

Pikërisht për të njëjtat arsye të cituara më sipër, në anëtarët në pakicë jemi të mendimit se duhet të rrëzohej edhe ankimi i subjektit zgjedhor Koalicioni PD - AN në lidhje me orientimin e fletës së votimit të miratuar me vendimin nr. 198, datë 1.4.2021 të Komisionerit.

10.Në anëtarët në pakicë, të njëjtin qëndrim mbajmë edhe në lidhje me kërkesën ankimore nr. 9, datë 01.04.2021 të subjektit zgjedhor Partia Bindja Demokratike. Ajo duhet të ishte rrëzuar pasi ky subjekt nuk arriti të provojë se logo (emblema apo stema) që ka depozituar në KQZ me shkresën 3010/1, datë 01.04.2021, ora 15:50 është e njëjtë me atë që ka depozituar në regjistrin e partive politike, parashikuar në nenin 9⁶ të ligjit nr. 8580, datë 17.2.2000 “Për partitë politike” i ndryshuar.

⁶ “Regjistrimi i partive politike bëhet në gjykatën e shkallës së parë të rrethit të Tiranës, e cila mban regjistrin e partive politike. Në regjistrin e partive politike shënohet numri rendor i regjistrit, numri i aktit, numri i vendimit

Madje dhe vetë neni 12 i po këtij ligji, në fjalinë e tij të dytë, parashikon se “*Inicialet dhe emblemat e partive politike nuk duhet të përputhen*”.

Interpretimi që shumica e anëtarëve të KAS i bën nenit 66 të K.Zgjedhor është interpretim literal që me qëllim përjashton interpretimin teleologjik (qëllimor) të kësaj dispozite. Është e vërtetë që subjekti zgjedhor Koalicioni Partia Demokratike - Aleanca për Ndryshim është regjistruar në kohë më vonë se subjekti zgjedhor Partia Bindja Demokratike, por është po ashtu e vërtetë që emblema që përdor ky koalicion është e njëjtë me atë të Partisë Demokratike që e ka emblemë të saj që nga zgjedhjet e para pluraliste në vend. Interpretimi i dispozitës sipas arsytimit të shumicës së anëtarëve të KAS do të kishte kuptim nëse subjekti zgjedhor koalicioni PD – AN do të kishte krijuar një emblemë të re enkas për koalicionin në këto zgjedhje, emblemë kjo që do të ngjasonte me atë të subjektit zgjedhor Partia Bindja Demokratike. Gjithashtu nuk mund të bëhet krahasim ndërmjet datës së themelimit të një partie politike (Bindja Demokratike në këtë rast) me një koalicion partish. Një krahasim i tillë do të kishte kuptim vetëm nëse do të kishim përballë dy parti politike ose dy koalicione partish. Në këtë kontekst, në rastin konkret për efekt të përcaktimit të të drejtës së përdorimit të emblemës, duhet të krahasohen dy partitë politike Bindja Demokratike dhe Partia Demokratike e cila është edhe partia udhëheqëse e koalicionit (i cili për më tepër ka si emblemë pikërisht emblemën e kësaj partie). Në këtë kontekst, referuar datës së themelimit ligjor, i takonte Partisë Demokratike të mbante emblemën e saj në fletën e votimit ndërsa emblema e paraqitur nga Partia Bindja Demokratike duhet të ndryshohej pikërisht për shkak se ngjashmëria e saj me emblemën e Partisë Demokratike mund të shkaktojë konfuzion ose lajthitje të votuesve. Për aq kohë sa nuk jemi në këto kushte, atëherë neni 66 i K.Zgjedhor duhet të interpretohet sipas linjës së arsytimit që ka ndjekur dhe Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve.

Komisioneri gjatë procesit të miratimit të fletës së votimit me të drejtë, duke konstatuar ngjashmërinë e dy emblemave, i ka dhënë mundësinë Partisë Bindja Demokratike të ndryshojë emblemën për të evituar ngjashmëritë konfonduese. Në kushtet kur ngjashmëria e emblemave nuk është shmangur as pas ristilizimit të emblemës së Partisë Bindja Demokratike, me të drejtë Komisioneri ka vendosur që në fletën e votimit kjo parti të ketë një emblemë e cila ruan inicialet e partisë dhe njëkohësisht eviton ngjashmërinë konfonduese me emblemën e Partisë Demokratike. Për sa më sipër, ankimi i paraqitur nga subjekti zgjedhor Partia Bindja Demokratike duhet të rrëzohej.

gjqësor, data e shpalljes, dispozitivi i vendimit, emri i plotë i partisë, inicialet e partisë, stema e partisë, përshkrimi i konfiguracionit të vulës, emri i kryetarit, numri i anëtarëve themelues shënime për ndryshimin e emrit, konfiguracione të vulës ose të kryetarit të partisë, fshirjes apo mbarimit të veprimtarisë së subjektit, data e bërjes së shënimit, emri, si dhe nënshkrimi i nëpunësit kompetent”.

11. Në lidhje me kërkesën ankimore nr. 10, datë 02.04.2021 të subjektit zgjedhor Koalicioni Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim, në anëtarët e pakicës, kemi të njëjtin qëndrim me shumicën për rrëzimin e saj si në lidhje me fletën e votimit, po ashtu edhe në lidhje me logon e subjektit zgjedhor Partia Bindja Demokratike, por me arsyetim tjetër.

Sa i përket fletës së votimit, kërkitimi për t'i ndryshuar orientimin nga *landscape* (horizontalisht) në *portrait* (vertikalisht), është një kërkitim që nuk ka të bëjë me kriteret ligjore të parashikuara në K.Zgjedhor si dhe është pjesë e parimit të ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit nga ana e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve. Për atë kohë sa Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve nuk e ka cënuar këtë parim, atëherë ai është në kushtet e ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit ndaj nuk është KAS organi që mund të gjykojë këtë diskrecion për atë kohë sa ai është ushtruar në përputhje me K.Zgjedhor.

I njëjti argument vlen edhe në lidhje me kërkitimin tjetër që ka të bëjë me logon (emblemën) e subjektit zgjedhor Partia Bindja Demokratike. Është Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve që nëpërmjet zbatimit të nenit 66 të K.Zgjedhor, ka vendosur sipas parimit të ushtrimit të ligjshëm të diskrecionit emblemën që do të ketë ky subjekt zgjedhor në zgjedhjet për Kuvend të 25 Prillit 2021. Për ne anëtarët në pakicë është gjithashtu i papranueshëm pretendimi dhe interpretimi i nenit 66 të K.Zgjedhor nga subjekti zgjedhor Koalicioni PD - AN sipas të cilit Partia Bindja Demokratike nuk duhet të ketë asnjë emblemë në fletën e votimit. Duke gjykuar se një veprim i tillë do të cënonte gjithashtu parimin e barazisë së armëve në një proces konkurrues sikurse janë zgjedhjet, ne anëtarët në pakicë janë të mendimit se ankimi i Koalicionit PD - AN edhe për këtë pikë duhet të rrëzohej. Ajo çka mund të kundërshtonte koalicionin PD – AN, do mund të merrej për bazë nëse Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve do të keqinterpretonte nenin 66 të K.Zgjedhor, por për atë kohë sa ai e ka interpretuar në mënyrën e duhur, atëherë kërkesa ankimore e subjektit koalicioni PD – AN duhet të rrëzohet sipas këtij arsytimi.

12. Për sa më sipër, ne anëtarët në pakicë vlerësojmë se të tre kërkesat ankimore të paraqitura nga subjektet zgjedhore Partia Socialiste e Shqipërisë, Partia Bindja Demokratike dhe Koalicioni Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim, janë të pabazuara dhe ato duhet të ishin rrëzuar nga Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve. Ne theksojmë se pavarësisht kompetencës së KAS për të shqyrtuar kërkesat ankimore ndaj akteve të Komisionerit Shtetëror, kjo kompetencë nuk duhet të kuptohet si kufizim i parimit të ushtrimit të diskrecionit ndaj Komisionerit Shtetëror i Zgjedhjeve.

Elvis ÇEFA

Ledio BRAHO

